

**Силабус курсу
«Історія зарубіжної слов'янської музики (спеціальний курс)»**

Назва українською мовою	Історія зарубіжної слов'янської музики (спеціальний курс)	
Назва англійською мовою	History of foreign Slavic music (special course)	
Код	02 «Культура та мистецтво»	
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»	
Фахова кваліфікація	Музикознавство	
Освітня програма	Освітньо-професійна	
Рівень освіти	перший (бакалаврський)	
Рік навчання	5-7 семестри	
Форма навчання	Денна та заочна	
Кількість годин / кредитів ЕСТ	240/8	
Розподіл годин за видами занять	Лекційні, семінарські, практичні заняття	Самостійна робота
	90+10+20 годин - денна форма 12+8+20 годин – заочна форма	120 годин – денна форма 200 годин – заочна форма
Контрольні заходи	Залік – 6 семестр Екзамени – 5, 7 семестри	
Статус дисципліни	обов'язкова, практично-професійна	
Мова викладання	українська	

Кадрове забезпечення

Викладач (ЧИ КАФЕДРА)	Грібіненко Юлія Олександрівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії музики та музичної етнографії orcid.org/0000-0003-4891-5157
Е-mail та інші Контакти	j.a.g@ukr.net +38 (097) 213 56 13

Цілі та предметні результати навчання

Цілі дисципліни	сприяти ґрунтовній підготовці спеціалістів, які вільно орієнтуються в галузі слов'янської музики; ознайомити студентів з історією слов'янської музичної культури, з її провідними напрямками та стилями, етапами розвитку, творчістю слов'янських композиторів; виховати розуміння закономірностей музично-історичного процесу; показати соціально-політичну обумовленість музично-історичного руху; розвинути художньо-історичне мислення студентів; розкрити значення взаємозв'язків слов'янської та західноєвропейської культур.
Компетентності	Загальні (за освітньою програмою) ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність працювати автономно.

ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 16. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, Ті місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (за освітньою програмою)

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК 15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську/ лекторську/ аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.

СК 16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

	<p>(поглиблені для курсу)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність володіти понятійним апаратом та музичною термінологією; – Здатність формувати уявлення про основні історичні епохи в житті людства, знати й ділитися знаннями про історичні події, факти життя й діяльності діячів минулого; – Здатність володіти основними поняттями теорії, історії музики та розумітись у їх системно-структурних зв'язках; – Здатність вміти аналізувати музичні твори, функції музичного мистецтва у їх єдності з філософськими, естетичними та моральними аспектами (визначати форму, зміст і елементи музичного мовлення); – Здатність розрізняти основні закономірності розвитку жанрів музичного мистецтва.
<p>Результати навчання</p>	<p>(за освітньою програмою)</p> <p>РН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.</p> <p>РН 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової / творчої проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи / підготовки програми публічного концертного виступу відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.</p> <p>РН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми / концертної програми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах / формах публічної презентації.</p> <p>РН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>РН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.</p> <p>РН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p> <p>РН 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.</p> <p>РН 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.</p> <p>РН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.</p> <p>РН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.</p> <p>(поглиблені для курсу)</p> <ul style="list-style-type: none"> – зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми науково-дослідної роботи. – вміти шукати, збирати, аналізувати данні, матеріали, мистецьку фактологію, – визначати роль музикантів виконавців у розвитку культури регіонів; давати порівняльну характеристику музики різних

	<p>народів в контексті міжпредметних зв'язків; – застосовувати теоретичні знання у лекторській та викладацькій практиці</p>
Вимоги до підготовки слухачів (міждисциплінарні зв'язки, що сприяють вивченню дисципліни)	<p>У структурно-логічній схемі ОПП дисципліна «Історія музики слов'янських країн (спеціальний курс)» є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних наук гуманітарного циклу, основних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Курс спирається на попередню фахову підготовку, а також продовжує та фахово поглиблює загальний курс історії світової музики і є невід'ємною частиною комплексної підготовки музикознавців, що забезпечує можливість підвищення майстерності фахівця.</p>
Зміст дисципліни	<p>Тема 1. Введення в курс. 1.1 Проблема джерелознавства та періодизації в контексті вивчення Історії зарубіжної слов'янської музики. 1.2 Загальні особливості розвитку музичних культур слов'янських країн. Тема 2. Музичне мистецтво слов'янського Середньовіччя та Відродження. 1.1 Шляхи розвитку церковно-співочої культури Болгарії. Калофонний стиль та творчість Іоанна Кукузеля. 1.2 Роль Хиландарського монастиря в збереженні та розвитку сербської співочої культури. 1.3 Явище «трансплантації» в музичній культурі Київської Русі. Основні види богослужбового співу в Київській Русі. 1.4 Діяльність Кирила та Мефодія в Моравії та формування чеської церковно-співочої культури. Духовні гімни. Прага як провідний культурний осередок Західної Європи доби Середньовіччя. Чеський реформаційний рух та його вплив на музичні традиції країни. Гуситські гімни. Основні представники поліфонічної школи чеського Відродження: характеристика творчості 1.5 Основні напрямки розвитку польської музичної культури доби Середньовіччя. Провідні ознаки польської музичної культури доби Відродження. Видатні представники польської багатоголосної вокально-інструментальної музики другої половини XVI – початку XVII ст.: порівняльна характеристика. Тема 4. Музичне мистецтво слов'янського Бароко. 1.1 Феномен слов'янського бароко: основні підходи та риси. 1.2 Специфіка розвитку барокових традицій в польській музичній культурі. Особливості розвитку вокально-інструментальної та оперної традицій польського бароко. 1.3 Барокові тенденції в чеській музичній культурі: особливості формування та основні етапи розвитку. Творчість Яна Дісмаса Зеленки. 1.4 Особливості розвитку барокових традицій в музичних культурах Словаччини, Словенії, Хорватії, Далмації та Дубровніка: спільні риси. Тема 5. Доба Просвітництва в слов'янських музичних культурах 1.1 Епоха Просвітництва в культурах зарубіжних слов'ян: загальна характеристика. Специфіка заломлення ідей Просвітництва у слов'янському середовищі. Розповсюдження освіти, просвітницька діяльність, раціоналізм та антиклерикалізм. Класицизм як стиль культури доби Просвітництва. 1.2 Культура польської садиби. Історична специфіка розвитку польської нації та її культури після розділу Польщі. Вплив розділів Польщі на</p>

	<p>польську музичну культуру. Творчість К. Курпинського, Ю. Ельснера, М. Огінського, М. Радзівіла.</p> <p>1.3 Просвітницький дискурс у чеській культурі. Творчий шлях Мисливечека.</p> <p>1.4 Сербська музична культура у XVIII ст.. Просвітницька діяльність Досифея Обрадовича</p> <p>Тема 6. Доба Романтизму в слов'янських музичних культурах</p> <p>1.1 Культура XIX ст. і проблеми Національного відродження та національно-визвольної боротьби, романтизм, історизм та позитивізм у слов'янських національних культурах.</p> <p>1.2 Польська музична романтична школа. Польський національно-визвольний рух як проблема культури. Польський месіанізм як специфічна ідеологія пригніченого народу та характерна форма висловлювання польської ментальності. Польський романтизм. Творчість Монюшка.</p> <p>1.3 Становлення чеської композиторської школи в XIX ст. Творчість Б.Сметани, А. Дворжака. Роль театру як консолідуючого чиннику національної культури. Національний театр у Празі.</p> <p>1.3 Специфіка болгарського Відродження в XIX ст. Розквіт Рильського монастиря як центру культури.</p> <p>Тема 7. Зарубіжні слов'янські культури на межі XIX-XX ст.</p> <p>1.1 Плюралістичні засади культурного процесу. Вирівнювання розвитку слов'янських музичних культур у загальноєвропейських рамках. Виникнення нових стилів як пошук втраченої духовності та естетичних цінностей. Символізм, імпресіонізм, натуралізм, сецесія.</p> <p>1.2 «Молода Польща».</p> <p>1.3 Чеська музика. Світове значення опер Л. Яначека. Кантатно-ораторіальна жанри в творчості композитора. Його етнографічна діяльність.</p>
<p>Дидактичні методи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретико-інформаційні (лекція, бесіда, розповідь, пояснення, консультування) 2. Практико-операційні (ілюстрація, аудіовідеодемонстрація тощо) 3. Метод самостійної роботи (робота з науковим, біографічним текстом, записами, порівняння, аналіз) 4. Контрольно-оцінювальні. <p>У разі роботи в дистанційному режимі може використовуватись віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom; комунікаційна платформа Zoom, Meet та ін.. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через месенджери чи електронну пошту (за вибором академічної групи).</p>
<p>Література</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дідич Г.С. Історія західноєвропейської музики. Ч.І. Кіровоград, 2005. 2. Chominski J.M. F.Chopin. Krakow: PWM, 1978. 3. Dvorak A. His Achievement. Edited by Viktor Fischl. London, 1943. 4. Burghauser J. Antonin Dvorak. Praha, 2007. 176 p. 5. Karol Szymanowski we wspomnieniach.Krakow: PV/M, 1974. 6. Do dziejów symfonii w Polsce. Muzyka, 1953, N 5, N 6. 7. Chominski J.M. Studia nad tworczości. Karola Szymanowskiego. Krakow: PWM, 1969. 8. Chybinski A. Młoda Polska w muzyce. Museion, 1911. S. 11-19. 9. Reiss 3. Henryk Wieniawski. Krakow, 1970. 203 s.

	<ol style="list-style-type: none"> 10. Jachimecki Z. Muzyka polska w rozwoju historycznym. T. I, cz. II. Kraków: PWM, 1951. 315 s. 11. Sychra J. Estetika Dvorakovy symfonike tvorby. Praha: Statni nakl. krasne literatury, hudby a umeni, 1959. 549 s. 12. Jiránek J. Zdenek Fibich. Praha, 1963. 233 s. 13. Nejedlý Z. Dějiny husitského zpěvu. Sv. I VI. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1954–1956. 14. Bełza I. Mickiewicz a muzyka. Portrety romantyków. Warszawa, 1974. S. 143–164. 15. Стефан Ластавица Српско православно народно црквено појање. Књ. I–II. Београд, 1969. 16. Williams E. The Kalophonic Tradition and Chants for the Polyeleos Psalm 134. Studies in Eastern Chant 4, ed. by Miloš Velimirović. New York, 1979. P. 235–241. 17. Chylińska T. Karol Szymanowski i jego epoka. W 3 t. Kraków, 2008. 18. Кръстев В. Очерки върху развитието на българската музика. София: Наука и изкуство, 1954. 19. Ченејац Б. Осмогласник: Српско народно црквено појање по карловачком напеву: Книга прва. Книга друга. Нови Сад: Секретариат за културу АП Војводине, 2009. 20. Vogl E. Loutnová hudba v Čechách. Časopis Národního Musea. Roč. CXXXIII, № 1. Praha, 1964. S. 11–19 21. Gabrys J. Religijna pieśń solowa w twórczości kompozytorów polskich XIX wieku. Warszawa, 1998. 230 s. 22. Nowak-Romanowicz A. Józef Elsner. Monografia. Dodatek nutowy. Kraków: PWM, 1957. T. VI. Studia i materiały do dziejów muzyki polskiej. 23. Poźniak W. Pieśń solowa po Moniuszce. Z dziejów polskiej kultury muzycznej: w 2 t. Kraków : Polskie Wydawnictwo Muzyczne, 1966. T. 2. 24. Oświecenia do Młodej Polski / red. Stefania Łobaczewska, Tadeusz Strumiłło, Zygmunt Szweykowski. S. 362-372. 25. Bítnar V. Vánoční lyrika Adama Michny z Otradovic. Praha, 1936. 26. Bukofzer M. F. Music in the Baroque era. New York, 1947.
<p>Література додаткова</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ковбч Душан Dějiny Slovenska. Praha: Nakladatelství Lidových novin, 1998. 401 s. 2. Pišut, M. Die Slowaken und die Idee der slawischen Wechselseitigkeit in den Zwanziger – und Dreissigerjahren des 19. Jahrhunderts . L’udovnt Štър and die slawische 3. Wechselseitigkeit. Hg. L. Holothk. Bratislava, 1969. S. 11–26. 4. Kultura muzyczna Warszawy drugiej polowy XIX wieku. Warszawa: PWN, 1980. 5. Chominski J.M. Fortepianowa tworczość Karola Szymanowskiego. Muzyka Polska, 1936.-z. 5.S. 313-328. 6. Dobrowolski T. Sztuka Młodej Polski. Krakow: PWM, 1963. 7. Dzieje muzyki polskiej. Red. T.Ochlewski. Warszawa, 1977. 8. Powroiniak Z. Karol Lipirski. Krakow, 1970. 9. Bobrowska J. Polska folklorystyka muzyczna. Katowice: Akademia Muzyczna, 2000. 10. Dvorak and His World. Ed. by Michael Beckerman. New Jersey. 1993.. 11. Rethinking Dvorak. Views from Five Countries. New York, 1996. 12. Сокальський П. Вибрані статті та рецензії. К., 1977.

13. Horyna M. Česká vícehlasá píseň před Adamem Michnou. Hudební věda. №38. Praha, 2001. S. 58–63.

14. Kouba J. Od husitství do Bílé hory. Hudba v českých dějinách / red. J.Černý, J. Kouba. Praha: Editio Supraphon, 1983. S. 105–141.

15. Kalin Stanchev Kirilov. Harmony in bulgarian music: A DISSERTATION the School of Music and Dance and the Graduate School of the University of Oregon, 2007.

16. Silverman Carol. The Politics of Folklore in Bulgaria. Anthropological Quarterly. City, 1983. P. 55– 61.

17. Српске народне песме. Druck von Henry Litoffs Verlag in Braunschweig, 1890.

18. Сміт Ентоні Д. Національна ідентичність / Пер. з англійської П. Тарашука. К.: Основи, 1994.

19. Шатковська І.С. Музичне слов'язознавство у контексті становлення наукового підходу до вивчення історії музики Матеріали Шостої Міжнародної науково - практичної конференції молодих учених та студентів «Слов'янське музичне мистецтво у контексті європейської культури» 25-26 листопада 2015 р. URL: <http://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/1441>.

20. Сюта Б. Глобалізаційні процеси як чинник периферизації музичної культури слов'янських народів. Агора. Подолання розбіжностей - розвиток особливостей. Випуск 4. К.: Стило, 2006.

Технічне забезпечення	Облаштована відповідними меблями аудиторія; фортепіано (рояль); доступ до інтернет; доступ до платформи Zoom та ін. (у випадку дистанційного навчання); основна і додаткова література, нотна література, звуковідтворювальна апаратура.
------------------------------	--

Сума стартових балів та балів за екзамен/залік переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:			
Метод оцінювання	Кількість	Мінімальна оцінка в балах	Максимальна оцінка в балах
Залік	1	60	100
Екзамен	2		

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	дуже добре	
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	
60-63	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Політика курсу	
Правила взаємодії	Політика навчальної дисципліни визначається положеннями ОНМА імені А.В. Нежданової щодо організації освітнього процесу.
Додаткова інформація	Силабус дисципліни оновлено та ухвалено на засіданні

	<p>кафедри історії музики та музичної етнографії (протокол № 13 від 03.07.2023 року) погоджено колегією забезпечення якості освіти (протокол № 3 від 03.07.2023), розглянуто на засіданні Науково-методичної ради (Протокол №6 від 03.07.2023) та затверджено на засіданні Вченої ради Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової (Протокол №14 від 04.07.2023).</p>
--	---